

ÜNİVERSİTELERDEKİ POSTA HİZMETLERİ PROGRAMLARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Serkan AYCİL¹

Öz

Bu çalışmanın amacı, Posta Hizmetleri Programının aktif olduğu üniversitelerde okutulan dersleri, öğretim elemanlarının mezuniyet alanlarını, yayın sayılarını ve yayın türlerini incelemektir. Araştırmanın verilerini, Posta Hizmetleri Programında okutulan dersler, öğretim elemanlarının mezuniyet alanları, öğrenci alması beklenen programlardaki görevli öğretim elemanlarının mezuniyet alanları, öğretim elemanlarının yayın sayıları ve yayın türlerinin dağılımı oluşturmaktadır. Nitel araştırmanın doküman taraması yöntemiyle toplanan veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Buna göre alan dersleri olarak belirlenen toplam 41 dersin başlık ve içerik itibarıyla birleştirilmesiyle birlikte ders sayısının 10'a kadar indirilebileceği görülmüştür. Yine alan ile ilgili olan derslerin seçmeli dersler arasına eklenmesinin yanlışlığı fark edilmiştir. Tablolar üzerinden yapılan değerlendirmede ise öğretim elemanı alım ölçütlerinin posta hizmetlerinin vizyonuna uygun olarak kullanılmadığı anlaşılmış ve Posta Hizmetleri Programının hem istihdam kapısı hem de kariyer basamağı olarak kullanıldığı anlaşılmıştır. Sonuç olarak posta hizmetleri konulu alan araştırmalarının genişletilmesi ve farklı ülkelerdeki eğitim-öğretim uygulamalarının incelenmesinin Posta Hizmetleri Programına olumlu ölçüde katkılar sağlayacağı çıkarımında bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Posta Hizmetleri, Meslek Yüksekokulu, Eğitim Programı, Önlisans

JEL Kodları: I21, I23, L87

EXAMINATION OF POSTAL SERVICES PROGRAMS IN UNIVERSITIES IN TERMS OF VARIOUS VARIABLES

Abstract

The aim of this study is to examine the courses taught in universities where the Postal Services Program is active, the graduation areas of the instructors, the number of publications and the types of publications. The data of the study consist of the courses taught in the Postal Services Program, the graduation areas of the instructors, the graduation areas of the instructors in the programs expected to receive students, the number of publications of the instructors and the distribution of the types of publications. The data collected by document scanning method of qualitative research were subjected to content analysis. Accordingly, it was seen that the number of courses could be reduced to 10 by combining a total of 41 courses determined as field courses in terms of title and content. Again, the mistake of adding the courses related to the field to the elective courses was realized. In the evaluation made through the tables, it was understood that the criteria for recruitment of academic staff were not used in accordance with the vision of postal services and it was understood that the Postal Services Program was used as both an employment gate and a career step. As a result, it was concluded that expanding field research on postal services and examining education and training practices in different countries will contribute positively to the Postal Services Program.

Keywords: Postal Services, Vocational School, Curriculum, Associate Degree

JEL Codes: I21, I23, L87

¹ Bağımsız Araştırmacı, İstanbul PTT Bölge Başmüdürlüğü Muhasebe ve Finans Müdürlüğü, sserkan.aycil@gmail.com, ORCID: 0000-0002-3540-5548.

Makalenin Türü (Article Type): Araştırma Makalesi (Research Article)

Makale Geliş Tarihi (Received Date): 03.03.2024

Makale Kabul Tarihi (Accepted Date): 28.04.2024

DOI: 10.56337/sbm.1446408

Atf (Cite): Aycil, S. (2024). Üniversitelerdeki Posta Hizmetleri Programlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi, *Sosyal Bilimler Metinleri*, 2024(1), 60-79.

1. Giriş

İlk düzenli Posta Teşkilatı, Osmanlı Devleti'nin sınırları içerisinde yaşayan halkın ve bilhassa yabancıların posta ihtiyaçlarına cevap vermek amacıyla 23 Ekim 1840 tarihinde Posta Nezâreti (Posta Bakanlığı) olarak kurulmuştur. 1843 yılında telgrafın icadıyla birlikte yeni gelişmeler yaşanmış ve yaklaşık 11 yıl aradan sonra ülke sınırları içerisinde telgraf hizmeti verilmeye başlamıştır. Verilen bu hizmeti disipline etmek amacıyla 1855 yılında Telgraf Müdürlüğü kurulmuştur (PTT, 2012: 20). Telgraf Müdürlüğü'nün ihtiyacı olan teknik personeli yetiştirmek, telgraf dilini Türkçeleştirmek, öğrencilere Fransızca ve matematiğin yanı sıra mektup alıp verme usullerini öğretmek ve yaşanan gelişmeleri yakından takip etmek için 25 Aralık 1860'ta bir nizamname yayınlanmıştır. Yaklaşık iki hafta aradan sonra yayınlanan 11 Ocak 1861 tarihli iradeyle birlikte hazırlıklara başlanmış ve akabinde eğitim süresi 2 yıl ile sınırlı tutulan bir Fünûn-ı Telgrafiye Mektebi açılmıştır (Ceran & Kara Pilehvarian, 2023: 21; Geçmişten Günümüze Posta, 2007: 198-199).

Eğitim dili Fransızca olan ve genellikle, gayrimüslim, levanten ve saray ahalisine mensup aile bireylerinin öğrenim gördüğü Galatasaray Sultânisi'nin eğitim programına 15 Temmuz 1872'de telgraf tekniğini konu alan derslerin eklenmesi yoluna gidilmiştir. Ancak daha iyi bir memuriyete ulaşmayı arzulayan öğrenciler eğitim programına eklenen bu derslere gereken rağbeti göstermemiştir (Demir, 2005, s. 61). Akabinde fakir ve yetimlere ücretsiz eğitim olanağı sunan Dârüşşafaka Lisesi, 1880'de önemli bir atılımda bulunarak eğitim dili Türkçe olan bu okulun son sınıflarına telgraf ve elektrik dersleri eklemiştir (Ceran & Kara Pilehvarian, 2023: 25; Demir, 2005: 61).

Cumhuriyet dönemi sonrasında ise Türk posta tarihi açısından önemli bir konuma sahip olan PTT Meslek Okulu'nun açılışı gerçekleşmiştir. 1944'te açılan ve lise düzeyinde eğitim veren okulun 3 sınıfı bir de yatakhane bulunmaktaydı. Bu okul aynı zamanda lise eğitimini başarıyla tamamlayan öğrencilere yüksekokula devam edebilme imkânı da sağlamaktaydı. PTT'nin ihtiyaç duyduğu ara iş gücünü ve orta sınıf yönetici açığını karşılayan okul 1953'te alınan karara (tasarruf tedbirleri) istinaden resen kapatılmıştır (Geçmişten Günümüze Posta, 2007: 246).

Yükseköğrenim alanında gerçekleşen reformlarla birlikte birçok alanda hızlı değişimler yaşanmıştır. Gerek ulusal gerekse uluslararası boyutlarda yaşanan atılımlar sayesinde uygulamalı eğitim ve öğretim faaliyetinde bulunan meslek yüksekokulları giderek daha işlevsel bir boyut kazanmıştır. Buna göre kuruluş amacı nitelikli ara iş gücü temin etmek olan MYO'lar bu süreçte belirli meslek gruplarına tekniker ve meslek elemanı yetiştirmeye devam ederek ülke ekonomisine katma değer sağlamıştır. Bu bağlamda Posta Hizmetleri Programı, PTT'nin ihtiyacı olan iş gücünü karşılamak amacıyla ilk olarak 2009'da Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Refahiye Meslek Yüksekokulu ve Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Osmaniye Meslek Yüksekokulu'nda önlisans programı olarak öğrenci kabulüne başlamıştır (PTT, 2012: 163-165). Sonraki yıllarda Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi ve Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi'nin ardından Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Ağrı MYO, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Alaçam MYO ve Hakkâri Üniversitesi Yüksekova MYO'da açılan yeni programlarla birlikte, Posta Hizmetleri Programının ülke genelindeki sayısı artmıştır (PTT Genel Müdürlüğü, 2009: 182). Ayrıca Posta Hizmetleri Programının günümüzde 23 farklı üniversitede yüz yüze öğretim, yüz yüze ikinci öğretim ve uzaktan öğretim uygulamaları bulunmaktadır.

Çalışmanın amacı Posta Hizmetleri Programının aktif olduğu üniversitelerde okutulan dersleri, öğretim elemanlarının mezuniyet alanlarını, yayın sayılarını ve yayın türlerini incelemektir. Bugüne kadar yapılan çalışmalarda Posta Hizmetleri Programının eğitim programını inceleyen herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır. Geçmişten günümüze sistemli bir biçimde gelen posta hizmetleri eğitim altyapısını, yükseköğretim boyutuyla ele alan ve posta hizmetleri eğitim programının geliştirilmesi için öneriler sunan bu çalışmanın posta hizmetleri alanına önemli ölçüde katkı sunması beklenmektedir.

2. Literatür Taraması

Selden (1996), yaptığı çalışmada teknik eğitimlere kaynak ayıran kamu kurumlarının teknik eğitimleri nasıl yapılandırdıklarını anlamaya yönelik bir araştırmada bulunmuştur. Buna göre kamu kurumlarının özel kuruluşlar gibi davranmadığı işgörenlerine verdikleri eğitimlerin içeriğini gizli tutmaya özen gösterdikleri üzerinde durulmuştur. Sonuç olarak Amerika Birleşik Devletleri Posta

Hizmetleri (USPS) yılda 39.000 civarında işgörene 1800'den fazla eğitim teklifi sunduğu ve verildiği eğitimlerin içeriğini de şeffaf bir biçimde kamuoyuyla paylaştığı çıkarımında bulunulmuştur.

Koca vd. (2015), yaptıkları çalışmada Arapgir MYO'da öğrenim gören teknik program öğrencilerinin mesleki uygulama dersleri ile ilgili görüşlerini ölçmeye çalışmıştır. Bunun için öncelikle 5'li Likert ölçeğine göre hazırlanan 21 soruluk anket oluşturulmuş, sonrasında 350 öğrenciden toplanan verilerle sonuca ulaşılmıştır. Sonuç olarak uygulama dersleri için ayrılan sürenin arttırılması önerisinde bulunularak uygulama derslerinin öğrencilerin iş yaşamlarına olan bakışını olumlu etkilediği çıkarımında bulunulmuştur.

Kabakçı Karadeniz (2018), çalışmasında 10'u devlet üniversitesi 10'u vakıf üniversitesi olmak üzere toplam 20 üniversitenin muhasebe ve vergi bölümlerinin müfredatını vergi alanındaki yeterlilik açısından incelemiştir. Buna göre muhasebe ve vergi uygulamaları programlarında verilen derslerin ¼'ünün vergi derslerinden ¾'ünün ise muhasebe derslerinden oluştuğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak vergi uygulamaları derslerinin nicelik olarak yetersiz olduğu görülmüş ve devlet üniversiteleri ile vakıf üniversiteleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulgusuna ulaşılmıştır.

Yüksel (2018), Sağlık Hizmetleri MYO'da öğrenim gören öğrencilerin, uygulamalı derslere ilişkin görüş ve düşüncelerini belirlemeye yönelik bir çalışma yapmıştır. Buna göre öğrenciler %51 oranında staj süresinin yeterli olduğunu ancak stajların etkinliğinin arttırılması için denetime ihtiyaç duyulduğunu belirtmiştir. Yine öğrencilerin %25'i uygulama ders saatlerinin yetersiz olduğunu düşünürken %30'u da uygulamalı derslerde verilen eğitimin yetersiz olduğunu düşünmektedir.

Apak (2020), çalışmasında sosyal hizmetler programlarında istihdam edilen öğretim elemanlarının, sosyal hizmetler eğitiminin temel sorunlarına ve eğitim programına bakış açılarını araştırmıştır. Buna göre temel sorunlar arasında öğretim elemanı temini, mezuniyet sonrası istihdam, uygulamalı ders sayısının yetersizliği, teorik-uygulama uyumsuzluğu, kaynak kitap sıkıntısı, staj ve eğitim programı sorunu olarak belirlenmiştir.

Kırdök (2020), çalışmasında, Türkiye'deki yönetim bilişim sistemleri alanında öğretim faaliyetinde bulunan yükseköğretim kurumlarının eğitim programlarını ve ders içeriklerini karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Yapılan incelemede, yükseköğretim kurumlarının yönetim bilişim sistemleri bölümlerinde ders türü dağılımlarının genel olarak yönetsel ve teknik türdeki derslerden oluştuğu görülmüş analitik ve iletişimsel türdeki derslere ise daha az yer verildiği görülmüştür. Çalışma sonucunda, yönetim bilişim sistemleri bölümlerinde en çok yönetsel ve teknik alan derslerine yer verildiği analitik yetkinlik kümesi ve iletişimsel yetkinlik kümesi derslerine ise nispeten daha az yer verildiği ortaya çıkmıştır.

Tosunoğlu & Cengiz (2020), yaptıkları çalışmada Türkiye'deki devlet ve vakıf üniversitelerinde verilen muhasebe eğitimi eğitim programı bakımından incelenmiştir. Buna göre, devlet ve vakıf üniversitelerinde verilen muhasebe derslerinin nicelik olarak fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ders sayısındaki fazlalığın ise aynı içeriğe sahip muhasebe derslerinin farklı isimlerle sunulmasından kaynaklandığı çıkarımında bulunulmuştur.

Süreyya & Acar (2023), yaptıkları çalışmada İnsan Kaynakları Yönetimi programı bulunan yükseköğretim kurumlarının eğitim programlarını, ilgili programlardaki ders içeriklerini ve görevli öğretim elemanlarının eğitim düzeylerini karşılaştırarak analiz etmiştir. Yapılan analize göre, önlisans programlarında yer verilen 75 farklı dersten 30'unun İnsan Kaynakları Yönetimi bölüm dersi olduğu 20'sinin ise işletme bölümü kapsamına dâhil olan derslerden oluştuğu anlaşılmıştır. Sonuç olarak gerek bölüm yöneticilerinin gerekse akademik kadronun mezuniyet bölümlerinin ders içeriği oluşturma sürecinde belirleyici olduğu görülmüştür. Buna göre öğretim elemanlarının %57'sinin işletme bölümü %13'ünün ise İnsan Kaynakları Yönetimi mezunu olduğu tespit edilmiştir.

Literatürde yer alan çalışmalarda genellikle mesleki uygulama dersleriyle ilgili öğrenci görüşleri, öğretim elemanlarının eğitimin temel sorunlarına ilişkin görüşleri, yükseköğretim kurumlarının eğitim programları, ders içeriği oluşturma sürecine etki eden faktörler, ders içerikleri ve öğretim elemanlarının eğitim düzeyleri gibi konular ele alınarak anket, mülakat ve doküman taraması yöntemiyle analiz edilmiştir. Posta Hizmetleri Programını odağına alan bu çalışmada ise içerik analizi yöntemi kullanılarak yükseköğretim kurumlarındaki mevzuat, dersleri, zorunlu dersler, seçmeli dersler, uzaktan öğretim

dersleri, staj olanakları, öğretim elemanlarının mezuniyet alanları, yayın sayıları ve yayın türlerinin dağılımı tablolar biçiminde sunulmuştur. İlgili yükseköğretim kurumlarının web sayfalarında yer alan veriler üzerinden derlenerek oluşturulan bu çalışma Posta Hizmetleri Programları hakkında kapsamlı bilgiler sunmaktadır.

3. Araştırma Metodolojisi

Bu araştırmanın verileri nitel araştırma yöntemleri içerisinde bir veri toplama yöntemi olan doküman taraması yöntemiyle oluşturulmuştur. Araştırma süreci sonucunda elde edilen veriler ise içerik analizine tabi tutulmuştur.

3.1. Araştırmanın Kapsamı ve Kısıtları

2023 yılı itibarıyla, Yükseköğretim Kurulu'na bağlı olarak 23 devlet üniversitesi bünyesinde faaliyetlerini sürdüren ve önlisans düzeyinde öğrenim olanağı sunan Posta Hizmetleri Programlarının tamamı araştırma kapsamına dâhil edilerek çalışmanın ana kütlesi olarak belirlenmiştir.

Tablo 1. 2023 Yılı İtibarıyla Posta Hizmetleri Programının Aktif Olduğu Üniversiteler ve Bağlı Bulunan Meslek Yüksekokulları

Üniversite	Meslek Yüksekokulu
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi (AİÇÜ)	Meslek Yüksekokulu
Amasya Üniversitesi (AÜ)	Taşova Yüksel Akın Meslek Yüksekokulu
Ardahan Üniversitesi (ARÜ)	Nihat Delibalta Göle Meslek Yüksekokulu
Atatürk Üniversitesi (ATAÜNİ)	Horasan Meslek Yüksekokulu
Bayburt Üniversitesi (BAYÜ)	Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu
Bitlis Eren Üniversitesi (BEÜ)	Adilcevaz Meslek Yüksekokulu
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi (AİBÜ)	Gerede Meslek Yüksekokulu
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi (MAKÜ)	Ağlasun Meslek Yüksekokulu
Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi (EBYÜ)	Refahiye Meslek Yüksekokulu
Giresun Üniversitesi (GRÜ)	Tirebolu Mehmet Bayrak Meslek Yüksekokulu
Gümüşhane Üniversitesi (GŞÜ)	İrfan Can Köse Meslek Yüksekokulu
Hakkâri Üniversitesi (HÜ)	Yüksekova Meslek Yüksekokulu
İğdir Üniversitesi (İĞDÜ)	Tuzluca Meslek Yüksekokulu
Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi (ISIBÜ)	Sütçüler Prof. Dr. Hasan Gürbüz Meslek Yüksekokulu
Kafkas Üniversitesi (KAÜ)	Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu
Kayseri Üniversitesi (KAYÜ)	Bünyan Meslek Yüksekokulu
Kütahya Dumlupınar Üniversitesi (DPÜ)	Altıntaş Meslek Yüksekokulu
Ondokuz Mayıs Üniversitesi (OMÜ)	Alaçam Meslek Yüksekokulu
Ondokuz Mayıs Üniversitesi (OMÜ) Uzaktan Öğretim	Alaçam Meslek Yüksekokulu
Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi (OKÜ)	Osmaniye Meslek Yüksekokulu
Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi (OKÜ) (İkinci Öğretim)	Osmaniye Meslek Yüksekokulu
Siirt Üniversitesi (SİÜ)	Kurtalan Meslek Yüksekokulu
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi (SCÜ)	Koyulhisar Meslek Yüksekokulu
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi (TOGÜ)	Almus Meslek Yüksekokulu
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi (BEÜN)	Devrek Meslek Yüksekokulu

Kaynak: YÖK Atlas, 2023.

2023 yılı itibarıyla 23 devlet üniversitesinin bünyesinde Posta Hizmetleri Programı bulunmakta olup Osmaniye MYO'da ikinci öğretim, Alaçam MYO'da ise uzaktan öğretim programı bulunmaktadır. Altıntaş MYO, Gerede MYO ve İrfan Can Köse MYO 2020 yılı itibarıyla Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi MYO ve Alaçam MYO ise 2021 yılı itibarıyla İkinci Öğretim programlarının faaliyetine son vermiştir (YÖK Atlas, 2019; YÖK Atlas, 2021).

3.2. Araştırmanın Verileri

Araştırmanın temel verileri, Posta Hizmetleri Programı bulunan yükseköğretim kurumları, posta hizmetleri programında okutulan dersler (alan dersleri, uzaktan öğretim dersleri, zorunlu dersler, seçmeli dersler, proje ve staj bazlı dersler) ile öğretim elemanlarının mezuniyet alanları, öğrenci alması beklenen programlardaki görevli öğretim elemanlarının mezuniyet alanları, öğretim elemanlarının yayın sayıları ve yayın türlerinin dağılımı biçiminde sıralanmaktadır. 2023 yılı baz alınarak ilgili MYO'ların Bologna sayfalarından araştırmanın verileri toplanmıştır. Tarih güncellemesi yapılmayan ve Bologna sayfasından erişilemeyen verilere ise ilgili MYO'ların web sayfalarında yer alan bölüm bilgisi ve ders içerik sekmesinden erişim sağlanmıştır. Ayrıca Bologna sayfasındaki güncelleme tarihleri esas alınarak geriye dönük kontrollerde bulunulmuştur. Yapılan kontrollerde tarih güncellemesiyle birlikte mevzuatla ilgili ders sayısı aynı kalmak koşuluyla genellikle zorunlu ders ve seçmeli derslere ilave dersler eklendiği görülmüştür.

3.3. Verilerin Analizi

Bu araştırma doküman taraması ve içerik analiziyle elde edilen verilerin derlenmesinden oluşmaktadır. Doküman taraması; güvenilirlik ve temsil edilebilirlik açısından kontrole tabi tutulmuş yayınlardan (makale, tez, kurumsal rapor vb.) oluşurken tablolarda yer alan veriler; Yükseköğretim Akademik Arama, YÖK Atlas ve Posta Hizmetleri Programı bulunan yükseköğretim kurumlarının web sayfaları üzerinden alınan verilerin tablolara işlenmesinden oluşmaktadır. Bu bağlamda tablolara işlenen veriler önce kendi içerisinde akabinde diğer tablolara karşılaştırılarak araştırmacı tarafından yorumlanmıştır.

4. Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde Posta Hizmetleri Programı ile ilgili verilere yer verilmiştir. Bu veriler;

- Posta Hizmetleri Alan Dersleri Mevzuat (Tablo 2)
- Posta Hizmetleri Programı Zorunlu Dersler (Tablo 3)
- Posta Hizmetleri Programı Seçmeli Dersler (Tablo 4)
- Proje ve Staj Bazlı Dersler (Tablo 5)
- Uzaktan Öğretim Dersleri (Tablo 6)
- Öğretim Elemanlarının Mezuniyet Alanları (Tablo 7)
- Öğrenci Alması Beklenen Programlarda Görevli Öğretim Elemanlarının Mezuniyet Alanları (Tablo 8)
- Posta Hizmetleri Programında Görevli Öğretim Elemanlarının Yayın Sayıları ve Yayın Türlerinin Dağılımı (Tablo 9)

Tablo 2. Posta Hizmetleri Alan Dersleri Mevzuat

Dersler	AİBÜ	AİÇÜ	ARÜ	AÜ	ATAÜNI	BAYÜ	BEÜ	BEÜN	DPÜ	EBYÜ	GRÜ	GŞÜ	HÜ	IĞDÜ	ISIBÜ	KAÜ	KAYÜ	MAKÜ	OKÜ	OMÜ	SCÜ	ŞİÜ	TOGÜ	
Adres ve Yol Bilgisi				M				M	M															
Ayırım, Sevk, Dağıtım	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M		M	M	M		M	M	M	M	M	M	M	M	M
Dağıtıcılık Mesleğinde Etik										M														
Filateli	M	M				M	M			M	M		M	M	M	M								
İnsan Kaynakları Yönetimi	M																							
İşyeri Organizasyonu					M																			M
Kargo Hizmetleri	M	M	M	M		M	M	M	M	M		M				M	M	M			M	M		
Kargo Hizmetleri Adres ve Yol Bilgisi					M																			
Kargo ve Kurye APG Hizmetleri												M	M											M
Kargo ve Lojistik Hizmetler															M									
Kayıtlı Posta Gönderileri	M	M	M	M	M	M	M	M		M	M	M	M		M	M	M						M	M
Kep ve Telgraf												M	M											M
Mektup Postası		M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M		M	M	M	M					

Tablo 3. Posta Hizmetleri Programı Zorunlu Dersler

Dersler	AİBÜ	AİCÜ	ARÜ	AÜ	ATAÜNİ	BAYÜ	BEÜ	BEÜN	DPÜ	EBYÜ	GRÜ	GŞÜ	HÜ	İGDÜ	İSİBÜ	KAÜ	KAYÜ	MAKÜ	OKÜ	OMÜ	SCÜ	SiÜ	TOGÜ
AB ve Türkiye'de Posta Sektörü																							Z
Afet Lojistiği															Z								
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z
Akademik Türkçe																			Z				
Bilgisayar		Z																					
Bilgisayar Uygulamaları												Z											
Bilgi Belge Yönetimi						Z																	
Bilgi ve İletişim Teknolojisi			Z		Z		Z		Z														
Büro Yönetimi ve İletişim Teknikleri																							Z
Değerlerimiz												Z											
Depo Yönetimi			Z	Z																			
Depolama Yönetimi											Z		Z										
Dış Ticaret				Z																			
Dönem Sonu Muhasebe İşlemleri																							Z
E-Ticaret																		Z					
E-Ticaret ve Elektronik Hizmetler															Z								
Ekonomi							Z																
Endüstriye Dayalı Eğitim				Z																			
Etkili İletişim Becerileri																	Z						
Finans Matematiğine Giriş															Z								
Finansal Okur-Yazarlık																			Z				
Genel Ekonomi		Z	Z		Z		Z								Z								Z
Genel Hukuk Bilgisi						Z									Z		Z	Z		Z			
Genel İşletme	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z
Genel Matematik										Z													
Genel Muhasebe		Z	Z	Z	Z	Z		Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z				Z	Z
Girişimcilik		Z				Z				Z	Z	Z					Z	Z					Z
Girişimcilik ve Yenilikçilik																				Z			
Gönüllülük Çalışmaları																				Z			
Halkla İlişkiler		Z			Z		Z			Z	Z						Z						
Halkla İlişkiler ve İletişim																							Z
Hukukun Temel Kavramları																	Z						
İktisada Giriş																		Z	Z				
İletişim																		Z	Z				
İletişim Teknikleri	Z															Z				Z			
İnsan Kaynakları Yönetimi							Z			Z						Z	Z			Z			
İnsan Davranışları ve Halkla İlişkiler																			Z				
İstatistik	Z											Z	Z	Z	Z				Z	Z			Z
İşletme Finansmanı																	Z						
İşletmede Mesleki Eğitim								Z															
İş Ahlakı ve Değerler										Z													
İş Etiği																							Z
İş Hukuku																							Z
İş Sağlığı ve Güvenliği				Z				Z								Z	Z						
İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku										Z						Z	Z	Z					
İşyeri Organizasyonu					Z		Z																
İşaret Dili																				Z			
İşletme Yönetimi		Z								Z													
Kalite Güvencesi ve Standartları				Z																			
Kalite Yönetim Sistemi	Z															Z	Z	Z					
Kalite Yönetimi											Z												
Kargo ve Lojistik												Z					Z						
Kariyer Planlama							Z	Z			Z	Z				Z							Z
Kıymetli Evrak Hukuku																		Z	Z				
Lojistiğe Giriş		Z	Z				Z	Z		Z									Z				
Lojistik																							Z
Lojistik Hizmetler		Z									Z	Z											Z
Lojistik İlkeleri															Z								
Lojistik ve Sigortacılık						Z																	
Lojistikte Teknoloji Kullanımı		Z																					
Makro Ekonomi	Z										Z		Z	Z	Z			Z	Z				

Yaşam Boyu Spor	S						
Yeni İletişim Teknolojileri	S						
Yönetim Organizasyon	S	S	S	S	S	S	S
Yönlendirilmiş Çalışma	S						
Zaman ve Stres Yönetimi	S						

Kaynak: Adilcevaz MYO, 2024; Ağlasun MYO, 2018; Ağrı MYO, 2022; Alaçam MYO, 2022a; Almus MYO, 2023; Altıntaş MYO, 2023; Atatürk Üniversitesi, 2023; Bayburt Sosyal Bilimler MYO, 2022; Bünyan MYO, 2022; Devrek MYO, 2023; Gerede MYO, 2023; Giresun Üniversitesi, 2024; İrfan Can Köse MYO, 2023; Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler MYO, 2022; Koyulhisar MYO, 2023; Kurtalan MYO, 2023; Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, t.y.; Nihat Delibalta Göle MYO, 2023; Osmaniye MYO, 2020; Refahiye MYO, 2023; Sütçüler Prof. Dr. Hasan Gürbüz MYO, 2022; Taşova MYO, 2023; Tuzluca MYO, 2023; Yüksekova MYO, 2023.

Tablo 4'te Posta Hizmetleri Programı eğitim programında seçmeli olarak belirtilen derslere yer verilmiştir. Buna göre seçmeli olarak işaretlenen dersler incelendiğinde eğitim programının büyük ölçüde benzerlik gösterdiği görülmekle birlikte konu başlıkları ya da içeriği birbiriyle örtüşen derslerin yine bir arada sunulduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra farklı disiplinlerin kapsamına dâhil olan Akademik Türkçe, Beden Eğitimi, Bilimlerin Dilinden Yaratılış, Çevre Bilinci, Çevre Koruma, Değerler Eğitimi, Demokrasi ve İnsan Hakları, Diksiyon ve Güzel Konuşma, Dönem Sonu Muhasebe İşlemleri, Ekonomi, İstatistik, Paket Program, Psikoloji, Rehberlik, Sağlıklı Yaşam Manevi Bakım ve Değer, Sanat Etkinliklerini İzleme ve Temel İlk Yardım derslerine de yer verildiği anlaşılmaktadır. Yine mevzuat dersi olarak belirtilen Ayırım, Sevk ve Dağıtım, Filateli, Kayıtlı Gönderiler, Kayıtlı Posta Gönderileri, Mektup Postası Gönderileri, Parasal Posta Hizmetleri, Posta Tarihi, Posta Hizmetleri Tarihi ve Organizasyonu, Posta Hizmetleri Uygulamaları, Posta Makineleri, Posta Taşımacılığı, Posta Taşımacılığı ve Güvenirliği, Tebligat İşlemleri ve Türkiye Posta Sektörü derslerinin bazı MYO'larda seçmeli ders olarak değerlendirildiği görülmektedir. Ayrıca ARÜ, MAKÜ ve OKÜ'nün ders içeriğinde hangi derslerin seçmeli ders olduğu belirtilmediği için bu yükseköğretim kurumlarına ait veriler tabloya işlenmemiştir.

Tablo 5. Proje ve Staj Bazlı Dersler

Üniversiteler	Staj	Staj Süresi (İş Günü)	AKTS
AÜ	S	30	
ARÜ	S	30	
BAYÜ	S	30-60	8
BEÜ	S	30	
BEÜN	S	30	8
EBYÜ	S	20	8
GRÜ	S	3+1	
GSÜ	S	30	8
HÜ	S	30	8
İGDÜ	S	30	8
KAYÜ	S	30	10
MAKÜ	S	30	
OKÜ	S	30	
OMÜ	S	30	10
SIÜ	S	30	2

Kaynak: Adilcevaz MYO, 2024; Ağlasun MYO, 2018; Alaçam MYO, 2022a; Almus MYO, 2023; Bayburt Sosyal Bilimler MYO, 2022; Bünyan MYO, 2022; Devrek MYO, 2023; Giresun Üniversitesi, 2024; İrfan Can Köse MYO, 2023; Kurtalan MYO, 2023; Nihat Delibalta Göle MYO, 2023; Osmaniye MYO, 2020; Refahiye MYO, 2023; Tuzluca MYO, 2023; Yüksekova MYO, 2023.

Tablo 5'te görüldüğü üzere her yükseköğretim kurumunun proje ya da staj uygulamasını kendi iç dinamikleri içerisinde değerlendirdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 6. Uzaktan Öğretim Dersleri

Dersler	ATAÜNI	DPÜ	OMÜ	TOGÜ
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarih	UE	UE	UE	UE
Ayrım, Sevk, Dağıtım -I			UE	
Davranış Bilimleri			UE	
Depolama Yönetimi			UE	
Dış Ticaret İşlemleri			UE	
Entegre Lojistik Yönetimi			UE	
Filateli			UE	
Genel Ekonomi			UE	
Genel İşletme			UE	
Girişimcilik ve Yenilikçilik			UE	
İletişim			UE	
İnsan Kaynakları Yönetimi			UE	
İş ve Sosyal Güvenlik Huk.			UE	
Kalite Yönetim Sistemleri			UE	
Kargo Hizmetleri			UE	
Kariyer Planlaması		UE	UE	
Kayıtlı Posta Gönderileri			UE	
Lojistiğe Giriş			UE	
Lojistikte Yönetim ve Organizasyon			UE	
Mektup Postası			UE	
Muhasebe İlkeleri			UE	
Parasal Posta Hizmetleri			UE	
Pazarlama İlkeleri			UE	
Posta Hizmetleri Mevzuatı			UE	
Posta Taşımacılığı			UE	
Protokol ve Görgü Kuralları			UE	
Tebliğat İşlemleri			UE	
Tedarik Zinciri Yönetimi			UE	
Telgraf ve Acele Posta Hizmetleri			UE	
Temel Hukuk			UE	
Türk Dili	UE	UE	UE	UE
Yabancı Dil	UE	UE	UE	UE

Kaynak: Alaçam MYO, 2022b; Almus MYO, 2023; Altıntaş MYO, 2023; Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, t.y.; Atatürk Üniversitesi, 2023.

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Türk Dili, Yabancı Dil ve Kariyer Planlaması derslerinin bütün üniversitelerde uzaktan öğretim uygulamasıyla sürdürüldüğü bilinmesine rağmen Tablo 6'ya sadece söz konusu dersleri uzaktan öğretim uygulaması ile verdiğini belirten yükseköğretim kurumları dâhil edilmiştir.

Tablo 7. Öğretim Elemanlarının Mezuniyet Alanları

Mezuniyet Alanları	Lisans	Yüksek Lisans	Doktora
Bankacılık ve Finans		1	
Bilgisayar Mühendisliği	1		
Bilişim Sistemleri		1	
Bölgesel Kalkınma İktisadı		1	
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	1		
Ekonometri	1	1	1
Ekonomi ve Mali Piyasalar Analizi		1	
Elektronik ve Bilgisayar Eğitimi	1		

Gazetecilik Eğitimi		1	
Halkla İlişkiler ve Tanıtım	1		
Hayvansal Üretim	1		
Hukuk	2	2	
İktisat	2	2	2
İktisat Politikası			1
İktisat Teorisi		1	
İşletme	18	13	12
İşletme Bilgi Yönetimi	1		
Kamu Yönetimi	2	3	3
Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi	1	1	
Lojistik Yönetimi		1	
Makine Mühendisliği	1		
Maliye	3		
Matematik	1	1	
Muhasebe ve Denetimi		1	
Muhasebe ve Finans		1	1
Ortadoğu İktisadı		1	
Sağlık Yönetimi	1		
Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler	1		
Su Ürünleri		1	
Tarım Ekonomisi		2	1
Tarih	2	3	
Uluslararası İlişkiler	2	2	1
Uluslararası Politik Ekonomi		1	
Uluslararası Ticaret ve Finansman	3	2	
Uluslararası Ticaret ve Lojistik	1	1	
Yenilenebilir Enerji ve Uygulamaları		1	
Yönetim ve Organizasyon		4	

Kaynak: Yükseköğretim Akademik Arama ve Posta Hizmetleri Programının aktif/pasif olduğu yükseköğretim kurumlarının web sayfalarında yer alan özgeçmişler sekmesi üzerinden derlenerek oluşturulmuştur.

Tablo 7’de Posta Hizmetleri Programı bulunan yükseköğretim kurumlarında görevli öğretim elemanlarının eğitim bilgilerine yer verilmiş olup Horasan MYO’dan veri alınamamıştır. Ayrıca doktora öğrenimine devam eden ve henüz mezuniyet koşulunu sağlamayan akademisyenler tabloya dâhil edilmemiştir.

Tablo 8. Öğrenci Alması Beklenen Programlarda Görevli Öğretim Elemanlarının Mezuniyet Alanları

Mezuniyet Alanları	Lisans	Yüksek Lisans	Doktora
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	1	1	1
Eğitim Yönetimi Teftiş Planlaması ve Ekonomisi		1	
Endüstri Mühendisliği	1		
Temel Eğitim	1		
Türkçe Eğitimi		1	1
Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi	1		

Kaynak: (Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, 2024; Mucur MYO, t.y).

YÖK tarafından onay verilen üç yeni programdan birisi Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Çine Meslek Yüksekokulu’nda diğeri Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Pazarcık Meslek Yüksekokulu’nda diğeri ise Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Mucur Meslek Yüksekokulu’nda açılmıştır. Günümüzde hâlâ her üç program için öğrenci kabulüne başlanmamış olmasına rağmen Mucur Meslek Yüksekokulu 2019 yılı itibarıyla öğretim elemanı alımını gerçekleştirmiştir (Memurlar.net, 2019).

Tablo 9. Posta Hizmetleri Programında Görevli Öğretim Elemanlarının Yayın Sayıları ve Yayın Türlerinin Dağılımı

Üniversite	Akademisyen Sayısı	Kitap ve Kitap Bölümü	Bilimsel Makaleler	Diğer Yayınlar ve Projeler	Posta Konulu Yayınlar
AİBÜ	1	5	16	12	-
	2	-	1	-	-
	3	-	2	1	-
AİÇÜ	1	-	-	1	-
	2	10	6	6	1
	3	-	1	-	-
ARÜ	1	-	1	2	-
	2	-	-	-	-
	3	2	3	2	-
	4	11	4	10	-
AÜ	1	3	-	4	-
	2	-	-	2	-
	5	1	3	7	-
BAYÜ	1	15	36	21	-
	2	2	4	7	2
	3	4	6	5	-
	4	-	-	-	-
BEÜ	1	-	-	-	-
	2	-	1	-	-
BEÜN	1	3	7	5	-
	2	-	-	2	-
	3	-	-	-	-
DPÜ	1	6	6	14	-
	2	4	5	3	-
EBYÜ	1	-	-	-	-
	2	1	-	1	-
	3	1	3	3	-
GRÜ	1	-	-	-	-
	2	-	-	-	-
GŞÜ	1	2	-	-	-
	2	2	-	-	-
	3	-	-	-	-
	4	-	-	-	-
HÜ	1	1	5	37	-
	2	-	-	-	-
	3	-	-	-	-
	4	-	-	-	-
	5	-	-	-	-
İGDÜ	1	-	-	-	-
	2	-	-	-	-
ISIBÜ	1	-	-	3	-
	2	-	-	-	-
	3	-	-	-	-
KAÜ	1	15	17	18	-
	2	-	1	12	-
KAYÜ	1	2	3	4	-
	2	4	5	3	-
	3	3	2	1	-
MAKÜ	1	1	5	1	-
	2	3	5	6	-
	3	-	3	-	-
OKÜ	1	2	5	1	-

	2	2	4	9	-
	3	3	3	8	-
	4	3	2	1	-
OMÜ	1	12	16	17	-
	2	-	-	-	-
	3	-	-	-	-
SCÜ	1	-	1	8	-
	2	-	-	-	-
SiÜ	1	1	2	-	-
	2	-	-	-	-
	3	-	-	-	-
TOGÜ	1	-	2	1	-
	2	-	1	2	-
	3	1	9	9	-

Kaynak: Yükseköğretim Akademik Arama ve Posta Hizmetleri Programının aktif olduğu yükseköğretim kurumlarının web sayfalarında yer alan verilerden derlenerek oluşturulmuştur.

Tablo 9'daki veriler Yükseköğretim Akademik Arama ve Posta Hizmetleri Programının aktif olduğu yükseköğretim kurumlarının web sayfalarında yer alan özgeçmiş sekmesinden ve ilgili kurumlara ait akademik personel bilgi sisteminde yer alan verilerden derlenerek oluşturulmuştur. Buna göre toplam 22 üniversitenin veri tabanına erişilmiş olup sadece ATAİNÜ akademisyenlerine ait herhangi bir veriye erişilememiştir.

5. Tartışma Sonuç

Mevzuatla ilgili olduğu belirtilen dersler incelendiğinde mevzuat dersleri arasında posta hizmetleri ile doğrudan ilgisi bulunmayan İnsan Kaynakları Yönetimi, Mesleki Matematik, Müşteri İlişkileri ve Yönlendirilmiş Çalışma derslerine de mevzuat dersleri içerisinde yer verildiği görülmektedir. Bunun yanı sıra Filateli, Mektup Postası, Mektup Postası ve Filateli, Mektup Postası Gönderileri, Kargo Hizmetleri, Adres ve Yol Bilgisi, Kargo Hizmetleri Adres ve Yol Bilgisi, Posta Makinaları ve Posta Tarihi, Posta Hizmetleri Tarihi ve Organizasyonu, Posta Taşımacılığı, Posta Taşımacılığı ve Güvenliği, Posta Taşımacılığı ve Yön Bilgisi gibi derslerin bazı MYO'larda müstakil olarak bazı MYO'larda ise içeriği benzeyen diğer derslerle birleştirilerek sunulduğu görülmektedir. Genel olarak mevzuat dersleriyle ilgili ilk verilerle günümüzdeki veriler MYO'lara ait web sayfaları üzerinden sorgulandığında, ilk zamanlardaki paket ders programlarıyla günümüzdeki ders programları arasında zorunlu ve seçmeli dersler istisna tutulmak koşuluyla kayda değer bir değişimin yaşanmadığı anlaşılmaktadır.

Posta Hizmetleri Programı eğitim programında zorunlu olarak işaretlenen dersler incelendiğinde, eğitim programında yer alan derslerin önemli ölçüde benzerlik gösterdiği görülmekle birlikte bunun yanı sıra Depo Yönetimi, Depolama Yönetimi, E-Ticaret, E-Ticaret ve Elektronik Hizmetler, Girişimcilik, Girişimcilik ve Yenilikçilik, Halkla İlişkiler, Halkla İlişkiler ve İletişim, İletişim, İletişim Teknikleri, Kalite Yönetimi, Kalite Yönetim Sistemi, Lojistiğe Giriş, Lojistik, Lojistik Hizmetler, Lojistik İlkeleri, Lojistik ve Sigortacılık, Muhasebe, Muhasebe Denetimi, Muhasebe İlkeleri, Ofis Programları, Ofis Yazılımları, Pazarlama, Pazarlama ve Tanıtım, Pazarlama İlkeleri, Matematik, Ticari Matematik ve Finans Matematiğine Giriş gibi içeriği birebir aynı olan ya da önemli derecede benzerlik gösteren derslerle eğitim programındaki ders sayısının artırılmaya çalışıldığı anlaşılmaktadır.

Posta Hizmetleri Programı eğitim programında seçmeli olarak işaretlenen dersler bir arada incelendiğinde eğitim programının yine büyük ölçüde benzerlik gösterdiği görülmekle birlikte farklı disiplinlerin kapsamına dâhil olan Akademik Türkçe, Beden Eğitimi, Beslenme İlkeleri, Bilimlerin Dilinden Yararlanış, Çevre Bilinci, Çevre Koruma, Değerler Eğitimi, Demokrasi ve İnsan Hakları, Diksiyon ve Güzel Konuşma, Dönem Sonu Muhasebe İşlemleri, Ekonomi, Halk Sağlığı, İstatistik, Kbrn ve Güvenliği, Paket Program, Psikoloji, Rehberlik, Sağlıklı Yaşam Manevi Bakım ve Değer, Sanat Etkinliklerini İzleme ve Temel İlk Yardım vb. derslerle eğitim programının çeşitlendirildiği görülmektedir. Bu bağlamda en temel ayırım ise mevzuat dersi olarak belirtilen Ayırım Sevk ve Dağıtım, Filateli, Kayıtlı Gönderiler, Kayıtlı Posta Gönderileri, Mektup Postası Gönderileri, Parasal Posta Hizmetleri, Posta Tarihi, Posta Hizmetleri Tarihi ve Organizasyonu, Posta Hizmetleri Uygulamaları,

Posta Makineleri, Posta Taşımacılığı, Posta Taşımacılığı ve Güvenirliği, Tebligat İşlemleri ve Türkiye Posta Sektörü derslerinin birçok MYO’da seçmeli ders olarak değerlendirilmesidir. Buna göre eğitim programının belirlenmesi sürecinde görüş ve öneri sunma önceliği bulunanların kendi mezuniyet alanlarına uygun olan dersleri, zorunlu ya da seçmeli dersler listesine dâhil ettikleri “Posta Hizmetleri Programı zorunlu dersler ve Posta Hizmetleri Programı seçmeli dersler (Tablo 3 ve Tablo 4) ile öğretim elemanlarının mezuniyet alanlarının (Tablo 8)” karşılaştırılmasından anlaşılmaktadır. Dolayısıyla posta sektörüne iş gücü yetiştirmeyi amaç edinen bu programda öğrenim gören bir öğrenci, asgari AKTS şartlarını taşıması durumunda, meslek hayatı boyunca kullanma olasılığı bulunan alan derslerini almadan mezun olabilecektir.

Posta Hizmetleri Programı akademik kadrolarındaki Bilgisayar Mühendisliği, Elektronik ve Bilgisayar Eğitimi, Hayvansal Üretim, Makine Mühendisliği, Matematik, Sağlık Yönetimi ve Tarih uzmanlık alanları ile henüz öğrenci kabulüne başlanmamış yükseköğretim kurumlarındaki Temel Eğitim, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi ve Endüstri Mühendisliği uzmanlık alanlarının posta hizmetleri ile ilgili disiplinler olmadığı görülürken yüksek lisans kategorisinde yer alan Bilişim Sistemleri, Gazetecilik Eğitimi, Matematik, Su Ürünleri, Tarih ve Yenilenebilir Enerji ve Uygulamaları uzmanlık alanları ile Bölgesel Kalkınma İktisadı, Ekonometri, Ekonomi ve Mali Piyasalar Analizi, İktisat Teorisi, Muhasebe ve Denetimi, Muhasebe ve Finans, Ortadoğu İktisadı, Uluslararası Politik Ekonomi, Yenilenebilir Enerji ve Uygulamaları ve Tarım Ekonomisi gibi uzmanlık alanlarının da Posta Hizmetleri Programı ile doğrudan ilgili disiplinler olmadığı görülmektedir. Akademik normların akademik alım ilanlarıyla ya da nadiren de olsa birimler arası görevlendirmelerle belirlendiği bilinmektedir. Buna göre Posta Hizmetleri Programına yönelik gerçekleşen öğretim elemanı alım ilanlarında mezuniyet alanlarının çoğunlukla “lisans mezunu olmak ve tezli yüksek lisans yapmış olmak” biçiminde belirtildiği görülmektedir. Dolayısıyla mezuniyet alanlarının belirtilmediği alım ilanlarında, alınacak öğretim elemanına ait niteliklerin ancak nihai değerlendirme sonrasında açığa çıkacağı bilinmektedir. Bu bağlamda vurgulanmak istenen konu, Posta Hizmetleri Programının içeriğine ve yapısına uygun olan lisans ve yüksek lisans alanlarına, alım ilanlarında yer verilmesinin uygun olduğu Adli Bilimler, Temel Bilimler ya da Sosyal Bilimler içerisinde yer alan Eğitim, Mühendislik, Veterinerlik, Sağlık ve Güzel Sanatlar gibi disiplinlerin alım ilanlarında gösterilmesinin posta hizmetleri alanına uygun olmadığı gerçeğidir.

Ayrıca atanma sürecinden sonraki dönemlerde mevcut akademisyenlerin lisans, yüksek lisans ya da doktora öğrenimlerini ilgi ve yeteneklerine uygun alanlarda sürdürmeleri son derece doğal bir durum olarak karşılanmalıdır. Dolayısıyla buradaki temel problem lisans ve yüksek lisansını farklı disiplinlerde tamamlayan akademisyenlerin posta hizmetleri mevzuatına yabancı kalmaları, zorunlu ve seçmeli derslerin arasına da kendi uzmanlık alanlarıyla ilişkili dersleri eklemeye çalışmalarıdır. Hâlbuki Afet Lojistiği, Akademik Türkçe, Bilgi Belge Yönetimi, Değerlerimiz, Dönem Sonu Muhasebe İşlemleri, E-Ticaret ve Elektronik Hizmetler, Endüstriye Dayalı Eğitim, Ofis Yazılımları, Kalite Güvencesi ve Standartları, Matematik, Muhasebe Denetimi, Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri ve Ticari Matematik gibi zorunlu derslerin yanı sıra Bilimlerin Dilinden Yaratılış, Bilişim Teknolojileri Bağımlılığı, Çevre Bilinci, Çevre Koruma, Demokrasi ve İnsan Hakları, Dış Ticaret İşlemleri Muhasebesi, Diksiyon, Dönem Sonu Muhasebe İşlemleri, İlk Yardım, İnsan Hakları, Paket Program, Psikoloji, Rehberlik, Sağlıklı Yaşam Manevi Bakım ve Değer, Sanat Etkinliklerini İzleme, Stok ve Envanter Yönetimi, Sosyoloji, Yaşam Becerisi ve Sosyal Etkinlik gibi seçmeli derslerin posta hizmetleriyle ilişkili olmadığı, araştırılması durumunda bu ve buna benzer diğer derslerin ilgili MYO’lardaki akademisyenlerin mezuniyet alanlarıyla ilişkili olduğudur.

Posta Hizmetleri programı, alan bilgisi gerektiren bir program olduğu için bu alanda öğretim faaliyetinde bulunacak olan her bir öğretim elemanının öncelikle posta hizmetleri ile ilişkili bir iş kolunda tecrübe kazanması gerekmektedir. Çünkü posta hizmetleri teoride mevzuat bilgisini referans alırken uygulama aşamasında posta tekelini, kurumsal işleyişi ve dağıtım bilgisini referans almaktadır. Buna göre posta hizmetleri alanında iş tecrübesi bulunmayan ya da posta mevzuatıyla ilgili konularla ilk defa işe başlama sürecinden sonraki dönemlerde karşılaşan öğretim elemanları başta Posta Hizmetleri Programının vizyonunu, sonrasında öğrencilere aktarılabilecek iş yaşamıyla ilgili tecrübelerdeki inandırıcılığı zafiyete uğratmaktadır. Posta hizmetleri programında öğrenim gören ve sahada çalışma

zorunluluğu bulunan her bir dağıtım elemanı adayının posta mevzuatıyla birlikte dağıtım sahasında kazanılmış tecrübelerine de ihtiyaç duyacağı bilinmektedir. Bu bağlamdaki temel zafiyet ise öğretim elemanının ilk işe alım sürecinde ortaya çıkmaktadır. Buna göre iş gerekleri belirlenirken ilgili alanda kazanılmış tecrübenin işe alım şartlarına yansıtılmaması verilen öğretim faaliyetinin teoriye dayalı bir eğitim döngüsü içerisinde sıkışıp kalmasına neden olmaktadır. Dolayısıyla öğrencilerden gelen sorulara öncelikle bilgi aktarıcısının sektörde kazandığı deneyimlerle karşılık vermesi beklenmektedir. Aksi durumda öğretim elemanları dersi teorik olarak anlatmaya, öğrenciler ise dersi geçip mezun olmaya odaklanacaktır.

Diğer programlarda olduğu gibi Posta hizmetleri programında da Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Türk Dili, Yabancı Dil ve Kariyer Planlaması dersleri uzaktan öğretimle iletilmektedir. Bunun yanı sıra Ondokuz Mayıs Üniversitesi Alaçam MYO'da örgün programın yanında bir de 40 kişilik kontenjanıyla hizmet sunan bir uzaktan öğretim programı bulunmaktadır. Buna göre Tablo 6'da belirtilen derslerin tamamının uzaktan öğretimle verildiği görülmekle birlikte örgün öğretimin benimsendiği birçok programda bulunmayan mevcut uygulama sayesinde hem öğrenme süreci dijital olanaklarla geliştirilmekte hem de eğitim öğretim faaliyetlerinin iş yaşamıyla birlikte iletilmesi sağlanmaktadır.

Öğretim elemanlarına ait yayınların tür dağılımları incelendiğinde DPÜ, KAYÜ ve OKU'de akademisyenlerin bütün yayın türlerinde eserler verdiği görülürken BEÜ, BEÜN, EBYÜ, GŞÜ, HÜ, ISIBÜ, SCÜ ve SİÜ'de kısmi katkının söz konusu olduğu GRÜ ve İGDÜ'de ise herhangi bir bilimsel faaliyetin olmadığı görülmektedir. Bu bağlamda gerek kurum kültürünün gerekse kariyer hedeflerinin, bilimsel faaliyetlere gösterilen ilginin seyri üzerinde belirleyici olduğu çıkarımında bulunulabilmektedir. Günümüzde birçok üniversitenin yüksek lisans tez savunması öncesinde en az 1, doktora tez savunması öncesinde ise en az 3 yayın yapmış olma şartı istediği bilinmektedir (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2024). Dolayısıyla öğretim elemanlarının tamamının yüksek lisans yaptığı, 22 öğretim elemanının ise doktora öğrenimini tamamladığı gözönünde bulundurulduğunda yapılan toplam yayın sayısının ortalamasının bir hayli altında kaldığı anlaşılmaktadır. Ayrıca toplam yayın sayısı içerisinde yer alan posta başlıklı her 3 yayının da doğrudan Posta Hizmetleri Programıyla ilgili olmadığı, salt içerik itibarıyla posta konusuna atıfta bulunulduğunun belirtilmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak mevzuat dersleri olarak belirlenen toplam 41 dersin başlık ve içerik itibarıyla Adres ve Yol Bilgisi, Ayrım Sevk ve Dağıtım, Etik, Filateli, Kargo Hizmetleri, Kep ve Telgraf, Parasal Posta, Posta Tarihi ve Organizasyon, Posta Hizmetleri ve Tebligat olmak üzere 10 derse kadar indirgenebileceği görülmüştür. Yine mevzuatla ilgili olan derslerin seçmeli dersler arasına eklenmesinin yanlışlığı fark edilmiştir. Buna göre öğretim elemanı alım ölçütlerinin posta hizmetlerinin vizyonu üzerinde doğrudan etkili olduğu görülmüş ve Posta Hizmetleri Programının hem istihdam kapısı hem de kariyer basamağı olarak kullanıldığı algısı oluşmuştur. Dolayısıyla önümüzdeki süreçte işe alım ilanlarına haberleşme veya telekomünikasyon gibi ifadeler yerine doğrudan posta hizmetleri sektöründe çalışmış olma koşulunun eklenmesi gerektiğinin önemi ortaya çıkmıştır. Son olarak posta hizmetleri konulu alan araştırmalarının yaygınlaştırılması ve farklı ülkelerin posta uygulamalarının incelenmesinin eğitim programına olumlu ölçüde katkılar sağlayacağı çıkarımında bulunulmaktadır.

Kaynakça

- Adilcevaz MYO. (2024). Bilgi paketi. Erişim Tarihi: 10.02.2024, <https://obs.beu.edu.tr/oibs/bologna/index.aspx?lang=tr&curOp=showPac&curUnit=3&curSunit=5770#>
- Ağlasun MYO. (2018). Posta Hizmetleri Bölümü ders içerikleri. Erişim Tarihi: 15.08.2023, <https://aglasunmyo.mehmetakif.edu.tr/form/559/527/posta-hizmetleri-programi-ders-icerikleri>
- Ağrı MYO. (2022). Ders içerikleri. Erişim Tarihi: 09.08.2023, <https://www.agri.edu.tr/detail.aspx?id=812&bid=457&tid=5&dil=tr-TR>
- Alaçam MYO. (2022a). Posta Hizmetleri Programı. Erişim Tarihi: 22.09.2023, <https://alacammyo.omu.edu.tr/tr/akademik/akademik-birimler/ulastirma-hizmetleri/posta-hizmetleri-programi#havuzid3412>
- Alaçam MYO. (2022b). Ders içerikleri. Erişim Tarihi: 22.09.2023, <https://uzem.omu.edu.tr/posta-hizmetleri-ders-icerikleri/>
- Almus MYO. (2023). Posta hizmetleri ders. Erişim Tarihi: 11.11.2023, https://almusmyo.gop.edu.tr/depo/menuler/birim_11505/bilgilenirme_kilavuzu_451/html_icerik/files/TOG%C3%9C%20Posta%2010.03.2023%20ProgramK%C4%B1lavuzu.pdf
- Altıntaş MYO. (2023). Ders programları. Erişim Tarihi: 12.01.2024, <https://altintasmio.dpu.edu.tr/tr/index/sayfa/1219/ders-programlari>
- Apak, H. (2020). Sosyal hizmetler ön lisans eğitimi ve müfredatında karşılaşılan sorunlar. *OPUS International Journal of Society Researches*, 15(25), 3382-3414. <https://doi.org/10.26466/opus.668953>
- Atatürk Üniversitesi. (2023). Posta Hizmetleri Programı (2548). Erişim Tarihi: 10.01.2024, [https://obs.atauni.edu.tr/moduller/dbp/eobs/birimDetay/2548/Posta%20Hizmetleri%20Program%C4%B1%20\(2548\)?](https://obs.atauni.edu.tr/moduller/dbp/eobs/birimDetay/2548/Posta%20Hizmetleri%20Program%C4%B1%20(2548)?)
- Bayburt Sosyal Bilimler MYO. (2022). Posta Hizmetleri Programı ders müfredatı. Erişim Tarihi: 12.01.2024, <https://bayburt.edu.tr/tr/ders-191>
- Bünyan MYO. (2022). Ders bilgi paketi. Erişim Tarihi: 12.01.2024, <https://bunyanmyo.kayseri.edu.tr/tr/arama>
- Ceran, İ., & Kara Pilehvarian, N. (2023). Osmanlı Devleti'nde Telgraf Mektebi/Fünûn-ı Telgrafiye/Telgraphâne-i Âmire Mektebi ve eğitim verdiği binalar. *Çeşm-i Cihan: Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi E-Dergisi*, 10(1), 2-31. <https://doi.org/10.30804/cesmicihan.1205782>.
- Demir, T. (2005). *Türkiye'de Posta Telgraf ve Telefon Teşkilatının tarihsel gelişimi (1840-1920)*. Ankara: PTT Genel Müdürlüğü.
- Devrek MYO. (2023). Posta Hizmetleri Programı. Erişim Tarihi: 15.01.2024, <https://cdn1.beun.edu.tr/devrek//posta-hizmetleri-ders-icerigi-turkce.pdf>
- Geçmişten Günümüze Posta*. (2007). Ankara: PTT Genel Müdürlüğü.
- Gerede MYO. (2023). Posta Hizmetleri Programı ve ders İçerikleri. Erişim Tarihi: 15.01.2024, <http://gmyo.ibu.edu.tr/ders-icerik-posta>
- Giresun Üniversitesi. (2024). Bilgi paketi/ders kataloğu. Erişim Tarihi: 08.02.2024, <https://ubs.giresun.edu.tr/ogrenci/ebp/organizasyon.aspx?kultur=tr-TR&Mod=0&ustbirim=13&birim=31&altbirim=-1&program=1648&organizasyonId=527&mufredatTurId=932001>
- İrfan Can Köse MYO. (2023). Posta Hizmetleri Programı. Erişim Tarihi: 01.01.2024, <https://kosemyo.gumushane.edu.tr/tr/sayfa/b%C3%B6l%C3%BCmler-1/ula%C5%9F>

- Kabakçı Karadeniz, H. (2018). Meslek yüksekokullarında muhasebe ve vergi uygulamaları programlarındaki müfredatının incelenmesi. *Başkent Üniversitesi Eğitim Dergisi, BUJE Özel Sayısı(1)*, 55-61.
- Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler MYO. (2022). Ders içerikleri. Erişim Tarihi: 12.11.2023, <https://www.kafkas.edu.tr/dosyalar/sbmyo/d37c4f4c-5ead-42b1-9075-f43e629b50f7.pdf>
- Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi. (2024). Postacılık hizmetleri. Erişim Tarihi: 12.04.2024, <https://pazarcikph.ksu.edu.tr/Default.aspx?SID=24199>
- Kırdök, Ü. Y. (2020). Türkiye'deki Yönetim Bilişim Sistemleri Programlarının müfredat açısından incelenmesi ve geliştirilmesi konusunda bir yapı önerisi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). *Ufuk Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Ankara.
- Koca, T., Özgüler, A. T., & Aksungur, S. (2015). İnönü Üniversitesi Arapgir Meslek Yüksekokulu Teknik Programlar öğrencilerinin mesleki uygulama dersleri ile ilgili görüşleri ve analizi. *Ejovoc (Electronic Journal of Vocational Colleges)*, 5(5), 23-30.
- Koyulhisar MYO. (2023). Posta hizmetleri ders programı. Erişim Tarihi: 17.12.2023, <https://obs.cumhuriyet.edu.tr/oibs/bologna/index.aspx?lang=tr&curOp=showPac&curUnit=80&curSunit=10186#>
- Kurtalan MYO. (2023). Posta Hizmetleri Programı ders içerikleri. Erişim Tarihi: 02.01.2024, <https://ulastirma.siirt.edu.tr/dosya/personel/posta-ders-icerikleri-siirt-2017124154318770.pdf>
- Kütahya Dumlupınar Üniversitesi. (t.y.). Bilgi paketi. Erişim Tarihi: 11.12.2023, <https://obs.dpu.edu.tr/oibs/bologna/index.aspx?lang=tr&curOp=showPac&curUnit=34&curSunit=90906233#>
- Memurlar.net. (2019). Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi öğretim elemanı alım ilanı-güncellendi. Erişim Tarihi: 12.12.2023, <https://ilan.memurlar.net/ilan/44056/kirsehir-ahi-evran-universitesi-ogretim-elemanı-alım-ilanı-güncellendi.html>
- Mucur MYO. (t.y.). Ulaştırma Hizmetleri Bölümü. Erişim Tarihi: 21.02.2024, <https://mucurmyo.ahievran.edu.tr/akademik/ulastirma-hizmetleri-bolumu/posta-hizmetleri#akademik-personel>
- Nihat Delibalta Göle MYO. (2023). Sınav takvimi. Erişim Tarihi: 02.02.2023, <https://gole.ardahan.edu.tr/Files/ckFiles/gole-ardahan-edu-tr/Posta%20Hizmetleri%20Program%C4%B1%202022-2023%20Bahar%20D%C3%B6nem%20Final%20Takvimi.pdf>
- Osmaniye MYO. (2020). Ders içerikleri. Erişim Tarihi: 12.12.2023, <https://www.osmaniye.edu.tr/dosyalar/omyoulastirma/Dosyalar/Ders%20%C4%B0%C3%A7erikler.pdf>
- PTT. (2012). *PTT Faaliyet Raporu 2012*. Ankara: PTT Genel Müdürlüğü.
- PTT Genel Müdürlüğü. (2009). *2009 PTT Faaliyet Raporu*. Ankara: PTT Genel Müdürlüğü.
- Refahiye MYO. (2023). Posta hizmetleri dersler. Erişim Tarihi: 12.12.2023, <https://obs.ebyu.edu.tr/oibs/bologna/index.aspx?lang=tr&curOp=showPac&curUnit=55&curSunit=88#>
- Selden, S. C. (1996). Technical training in the United States Postal Service. *Review of Public Personnel Administration*, 16(3), 59-73. <https://doi.org/10.1177/0734371X9601600306>
- Süreyya, İ. ve Acar, O. K. (2023). Türkiye'deki insan kaynakları yönetimi programları üzerine bir inceleme. *Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(2), 19-34. <https://doi.org/10.55044/meusbd.1285480>
- Sütçüler Prof. Dr. Hasan Gürbüz MYO. (2022). Ders programları. Erişim Tarihi: 12.12.2023, <https://sutculermyo.isparta.edu.tr/assets/uploads/sites/100/files/2021-2022-egitim-ogretim-yili-ders-programlari-posta-01102021.pdf>

- Taşova MYO. (2023). Posta hizmetleri dersleri. Erişim Tarihi: 12.12.2023, <https://obs.amasya.edu.tr/oibs/bologna/index.aspx?lang=tr&curOp=showPac&curUnit=82&curSunit=875#>
- T.C. Kütahya Dumlupınar Üniversitesi. (2024). Yayın şartı (Tezli YL-Doktora). Erişim Tarihi: 07.02.2024, <https://lee.dpu.edu.tr/tr/index/sayfa/12848/yayin-sarti-tezli-yl-doktora>
- Tosunoğlu, B., & Cengiz, S. (2020). Türkiye’de muhasebe eğitimi: Lisans müfredatının incelenmesi ve gelişmeler kapsamında değerlendirilmesi. *Ekonomi İşletme Siyaset ve Uluslararası İlişkiler Dergisi*, 6(2), 194-214.
- Tuzluca MYO. (2023). Posta hizmetleri müfredatı. Erişim Tarihi: 01.02.2024, <https://www.igdir.edu.tr/Addons/Resmi/uploads/files/2019-posta-hizmetleri-mufredati.PDF>
- YÖK Atlas. (2019). TYT puan türü ile öğrenci alan önlisans programları. Erişim Tarihi: 12.12.2023, <https://yokatlas.yok.gov.tr/2019/netler-onlisans-tablo.php?b=30058>
- YÖK Atlas. (2021). TYT-AYT net sihirbazı. Erişim Tarihi: 12.12.2023, <https://yokatlas.yok.gov.tr/tercih-sihirbazi-t3-tablo.php?p=tyt>
- YÖK Atlas. (2023). Posta Hizmetleri Programı bulunan tüm üniversiteler. Erişim Tarihi: 12.12.2023, <https://yokatlas.yok.gov.tr/onlisans-program.php?b=30058>
- Yüksekova MYO. (2023). Posta hizmetleri dersler. Erişim Tarihi: 02.02.2024, <https://obs.hakkari.edu.tr/oibs/bologna/index.aspx?lang=tr&curOp=showPac&curUnit=6&curSunit=40#>
- Yüksel, A. (2018). Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin uygulamalı derslere ilişkin görüşleri. *Sağlık Hizmetleri ve Eğitimi Dergisi*, 2(2), 72-77. <https://doi.org/10.26567/JOHSE.2018250153>